

עיצוב תפאורה

על קצה המזלג

מהי תפאורה?

- השורש פ.א.ר - דקורציה – קישוט בימת התיאטרון וסידורה במערכת ציורים, מבנים, רהיטים וכו' – בהתאם לתוכן המחזה.
- כלל המרכיבים המשמשים לעיצוב חלל ההתרחשות בהצגת תיאטרון.
- סצנוגרפיה – כתב הבמה – יצירת סביבת מופע המורכבת מקול, אור, ביגוד, מבנה, תנועה וחלל.

תפקידי התפאורה

- בעבר, התפאורן היה צייר שתפקידו היה "לפאר" את הבמה וליצור סביבה נאה וקשורה בתוכנה למחזה.
- התפאורה יכולה להדגיש את המקום הגיאוגרפי, את המצב החברתי, הלך הרוח והאווירה.
- התפאורה יכולה לספק תחושת זמן: תקופה היסטורית, זמן ביממה, עונה, אירוע, חג וכו'.
- לאפשר את הפעולה הדרמטית באופן הטוב ביותר באמצעות צירי תנועה, כיוונים, חומריות, צבע וכו'.

חלל פיזי, דרמטי ומנטלי

- חלל פיזי: חדר, גינה, משרד וכו'

- חלל דרמטי: חדר בבית מלון, גינה מוזנחת, משרד של מנכ"ל הייטק או סוחר כותנה וכו'

- חלל מנטלי: כמו מה מרגיש המקום? החדר הוא כלא, הגינה המוזנחת היא חצר פנטסטית, המשרד הוא בית משפט וכו'

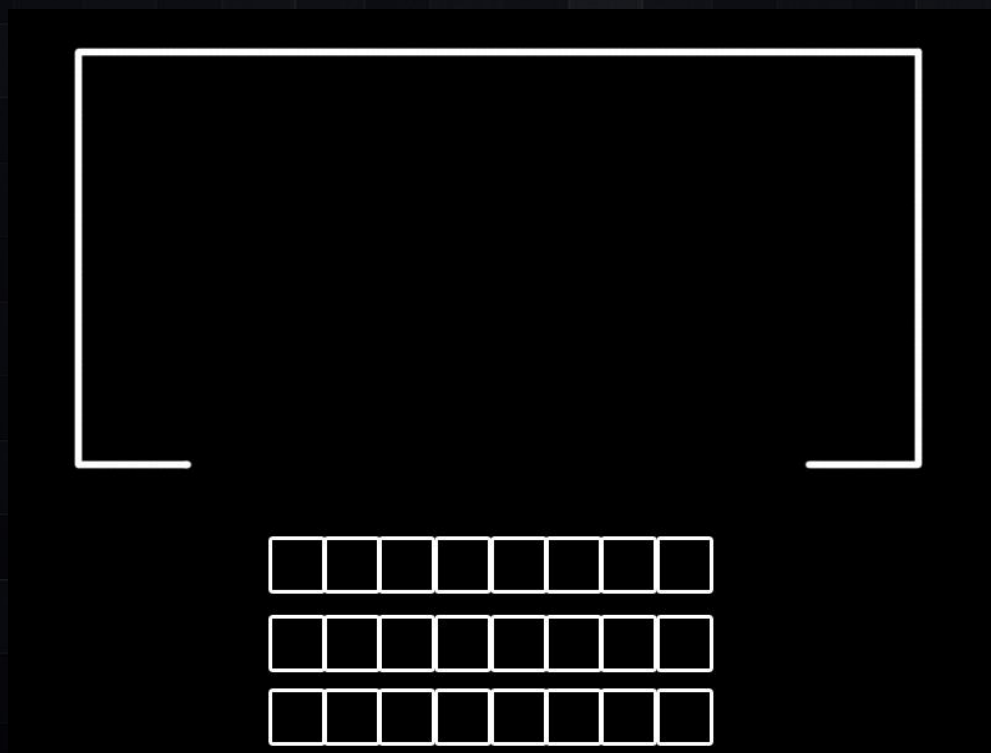
דרך העבודה

- איסוף חומרים, תמונות, רעיונות ודימויים.
- סקיצה.
- מודל / מקט.
- שרטוטים.
- תפאורה.

סוגי במוות ויחס במה – קהל

במת פרוסיניום

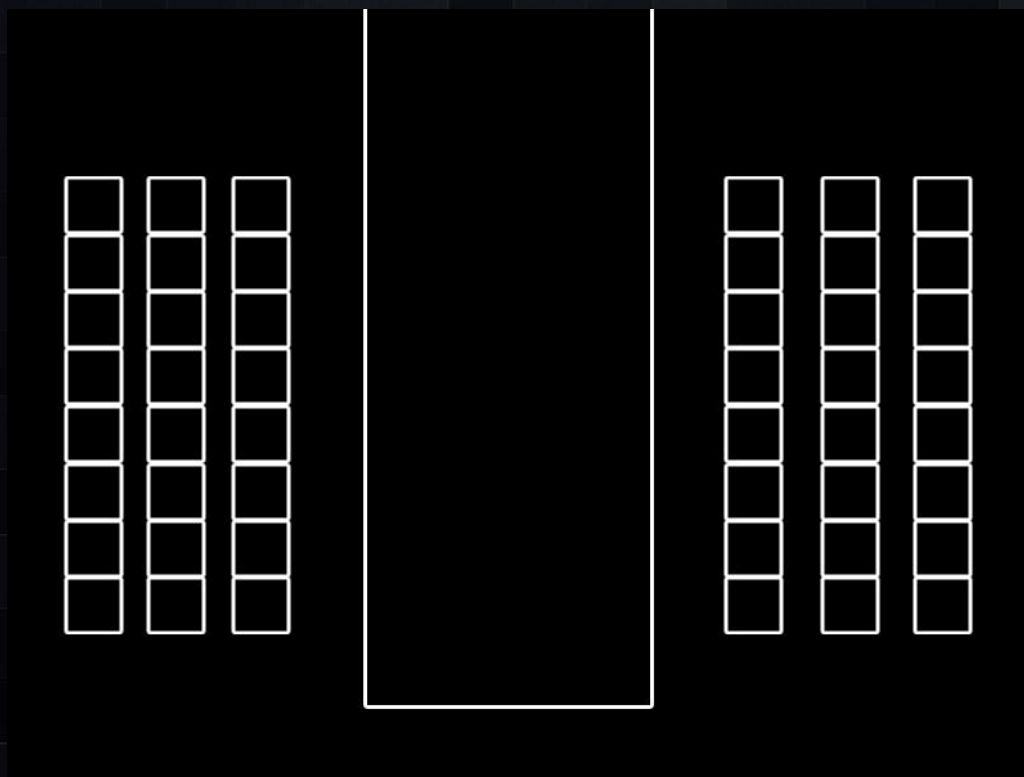
קהל יושב מול הבמה, כמו מביט בנעשה בה דרך פתח בקיר.

סוגי במוות ויחס במה – קהל

במת שביל

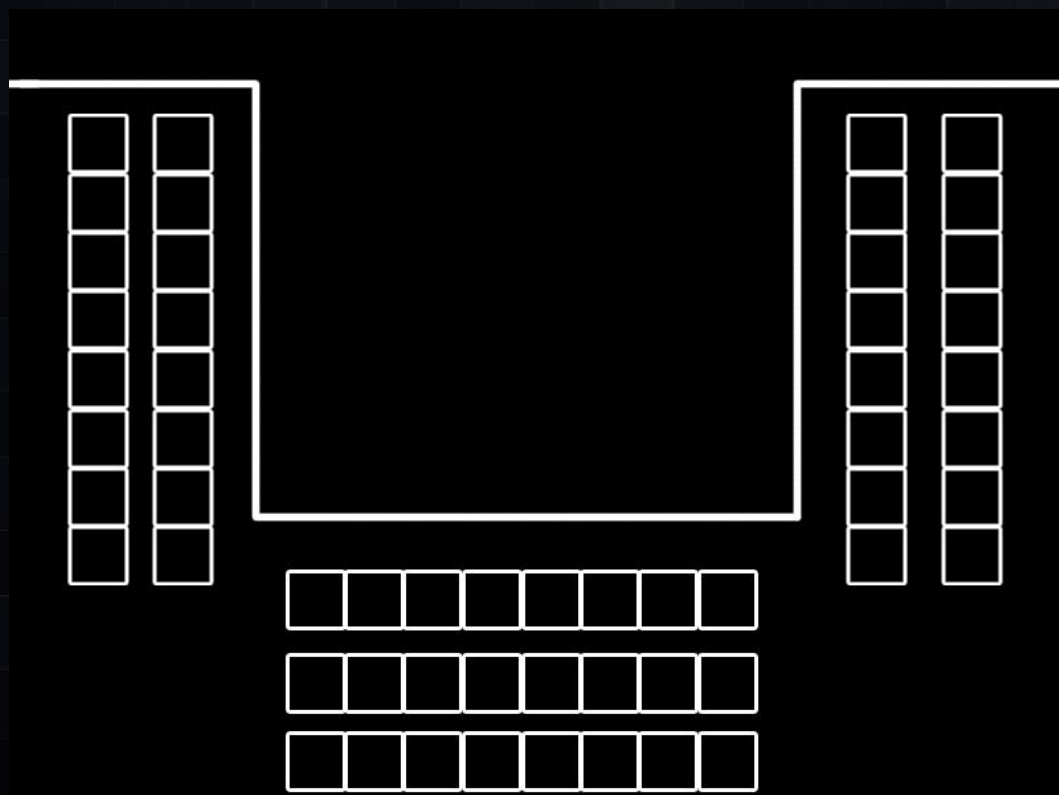
קהל יושב משני צידי הבמה.

סוגי במות ויחס במה – קהל

במה פורצת

קהל יושב משלושה כיוונים לבמה.

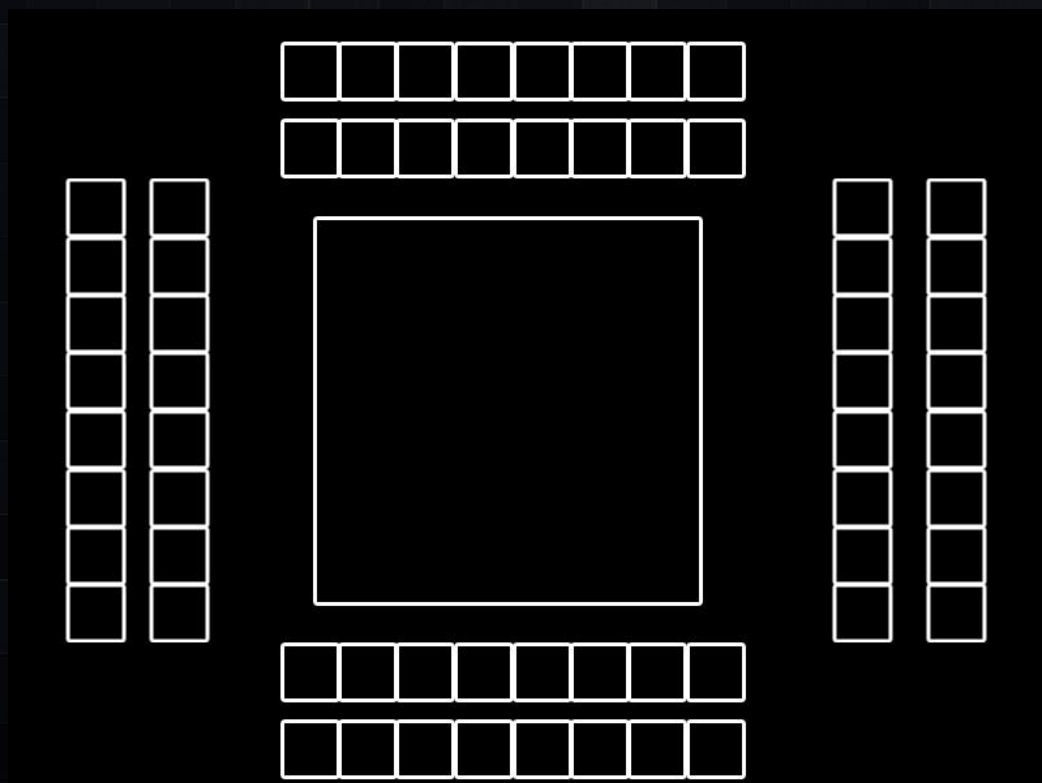

סוגי במוות ויחס במה – קהל

במת זירה

קהל יושב מסביב לבמה.

סוגי תפאורות

- ריאליסטי
- פרגמנטי
- קונסטרוקטיבי
- גרפי
- סוריאליסטי
- סימבולי
- מופשט
- עני
- ועוד....

תבניות חלל

- BOX סט
- אי
- סימולטני
- סינגל סט
- מולטי סט
- במה ריקה / חשופה
- במה בתוך במה
- ועוד....

כלים בעיצוב

- גודל
- צבע
- הטיה
- חומר
- הכפלה
- דימוי
- ציטוט
- ועוד....

תהליך העבודה

- קריאת המחזה
- פיענוח ראשוני של הוראות הבמה.
- ניתוח ראשוני של כניסות ויציאות: לאן יוצאים? מי נכנס מאיפה? באיזו כניסה משתמשים יותר ובאיזה פחות? וכו'...
- בחירת הדימוי או הקונספט או האמירה
- ביטוייה באמצעים מוחשיים (תבניות חלל, כלי עיצוב, סגנונות עיצוב וכו')

הוראות במה

- הוראות הבמה נמצאות בד"כ בתחילת המחזה לאחר הצגת הדמויות.
- אורכן משתנה מאד ויכול לנוע בין כמה מילים לבין עמוד שלם ואף יותר.
- בהוראות הבמה ניתן למצוא תיאורים לסידור החלל עצמו (ליד השולחן דלת המובילה לשירותים...), לאופיו (בית מוזנח בשכונה עלובה) וגם לסביבה ולזמן: עונה, חג, תקופת מלחמה וכו'...

הוראות במה

- לעיתים הוראות הבמה מתארות את התפאורה הראשונה שבה הוצג המחזה.

הוראות במה

- יש לייחס חשיבות להוראות הבמה הניתנות במחזה אך ניתן לבצע בהם שינויים ככל שהדבר מתבקש מהפרשנות של המעצב את המחזה.

תהליך העבודה

- קריאת המחזה
- פיענוח ראשוני של הוראות הבמה.
- ניתוח ראשוני של כניסות ויציאות: לאן יוצאים? מי נכנס מאיפה? באיזו כניסה משתמשים יותר ובאיזה פחות? וכו'...
- בחירת הדימוי או הקונספט או האמירה
- ביטוייה באמצעים מוחשיים (תבניות חלל, כלי עיצוב, סגנונות עיצוב וכו')